

STAROSTA OBCE PRIECHOD INFORMUJE:

- Srdečná vďaka všetkým rodičom, ktorí pomohli našim pracovníkom v priebehu roka pri kosení a zhrabaní trávy na školskom dvore.
- V mesiaci júl sme zrealizovali „odrážky“ dažďovej vody na poľnej ceste Na závoze a Na Krišpúte, čo nám pomôže ochrániť cesty pred vymývaním a zaplavovaním nánosmi.
- Prosíme občanov, ktorí využívajú dočasnú skládku BRO (Biologicky rozložiteľný odpad) na bývalom hnojisku, aby sem vyvážali výlučne konáre, trávu, lístie a piliny. Ostatný odpad sem nepatrí!
- Upozorňujeme majiteľov motorových vozidiel, že od 1. 10. 2023 nadobúda účinnosť novela zákona

o cestnej premávke, ktorá ustanovuje úplný zákaz parkovania vozidiel na chodníku.

- Dodržiavanie zákona na cestách III. triedy (naša „Hlavná“ ulica) kontrolami už oznámila dopravná polícia.

- Krátkodobé výpadky elektrického prúdu v sieti sa netýkajú len nás, ale aj ostatných obcí zapojených v spoločnej elektrickej sústave. Na naše jednotlivé výzvy o nápravu SSD nereagovala, preto sme túto situáciu začali riešiť spoločným postupom dotknutých obcí.

Ing. Erik Murgaš, starosta obce

OBECNÉ OZNAMY

JESENNÉ UPRATOVANIE DOMÁCNOSTÍ

V rámci jesenného upratovania domácností obecny úrad v mesiaci október 2023 organizuje:

Zber elektroodpadu a nebezpečného odpadu

Termín zberu: 16. 10. 2023

- do elektroodpadu patria chladničky, el. sporáky, práčky, počítače, žehličky, vysávače, televízory a pod., elektroodpad nerozoberajte, v deň zberu ho vyložte pred svoje rodinné domy
- do nebezpečného odpadu patria: batérie a akumulátory, žiarivky, oleje a tuky (nie jedlé), farby, tlačiarenské farby, lepidlá, obaly z farieb, olejov a lepidiel - každá nádoba, ktorá obsahuje tekutinu musí byť z dôvodu bezpečnosti pri jej manipulácii označená (aký obsah sa v danej nádobe nachádza)

Zber objemného odpadu

Termín zberu: 16. 10. 2023 – 20. 10. 2023

Objemný odpad je odpad, ktorý sa svojimi rozmermi nezmesť do bežnej nádoby na odpad a neobsahuje nebezpečné látky.

Patrí sem: starý nábytok, umývadlá, kuchynské linky, koberce, linoleá, dvere, okná, skrine a pod.

Nepatrí sem: triedený odpad (papier, sklo, kovy, plasty, bioodpad zo záhrad a domácností), pneumatiky, nebezpečný odpad, elektroodpad

Na obvyklých zberných miestach budú pristavené kontajnery na veľkoobjemný odpad.

Odpad sa bude zbierať v troch cykloch:

16. 10. 2023 – pristavenie kontajnerov

17. 10. 2023 – vývoz a pristavenie kontajnerov

18. 10. 2023 – vývoz a pristavenie kontajnerov

20. 10. 2023 – odvoz kontajnerov, ukončenie zberu

KLUB DÔCHODCOV A PRIATEĽOV

„VESELÁ KOPA Z PRIECHODA“

Sme veľmi radi, že sme úspešne začali existenciu občianskeho združenia Veselá kopa z Priechoda. Od prvého stretnutia, ktoré sme mali 1. 7. 2023 sa už uskutočnilo niekoľko stretnutí, ktoré sa niesli v duchu dobrej nálady.

Niečo sme sa spoločne naučili o bylinkách, zaspomínali si na recepty našich starých materí, dokonca sme si spolu uvarili „fučku“ a ochutnali rôzne špeciality, ktoré priniesli členovia klubu. Veľa sme sa spolu zasmiali, zaspievali pri harmonike, oslávili rôzne sviatky.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa starých rodičov a seniorov sme si uvarili kotlíkovú fazuľovicu, zasúťažili a strávili veľmi pekné chvíle.

Taktiež sme sa dozvedeli veľa zaujímavých informácií od Dr. Romana Bednára o efektívnom pohybe, zdravej strave, či vyskúšali niekoľko cvikov na rozhybanie tela.

Uskutočnil sa tiež prvý spoločný výlet na púť do Litmanovej spolu s naším pánom farárom Marekom Iskrom. Spojili sme to s návštevou hradu a skanzenu v Starej Ľubovni.

Založili sme tiež kroniku nášho klubu, kde sa každý dozvie, čo sa na stretnutiach deje, čo bude, samozrejme, zdokumentované fotografiami.

Zatiaľ má klub 34 členov, radi privítame aj ďalších, nech je nám spolu ešte veselšie. Keďže sme Veselá kopa z Priechoda, tak v tomto duchu budeme pokračovať aj ďalej.

Tešíme sa na všetkých, súčasných aj nových členov.
Blanka Oravkinová

AKTIVITY ZŠ A MŠ

OPÄŤ V ŠKOLE

Začali sme nový školský rok s počtom žiakov 32 v základnej škole a 36 detí v materskej škole, z toho 8 predškolákov. Aj tento školský rok máme naplánovaných veľa mimoškolských akcií a súťaží. V niektorých súťažiach pokračujeme, v rámci Recyklohier sa zapájame do novej vyhlásenej súťaže **Jesenný zber textilu na škole**, ktorá trvá do 13. októbra 2023.

Prosíme, aby ste nám v tejto súťaži pomohli a priniesli starý textil do školy.

Začali sme prvou aktivitou – deti z MŠ absolvovali plavecký výcvik, v októbri nás čaká divadelné predstavenie. Teší nás, že sú využité priestory novej telocvične na rôzne pohybové aktivity určené pre deti.

ZŠ s MŠ Priechod

Jesenný zber textilu na škole

Kedy: **DO 13. 10. 2023**
Kde: **PRIECHOD ZŠ a MŠ**

Čo zbierame

Textil vhodný na ďalšie použitie, a to najmä (vypraté) letné a zimné pánske, ženské a detské oblečenie, zachovalý bytový textil ako návliečky, plachty či periny, rovnako aj topánky, opasky a kabelky.

Ako zbierame

Zozbierané veci musia byť zabalené vo vhodnom obale, ideálne v prievitnom vreci. Topánky musia byť v pároch, ideálne zviazané šnúrkami.

Prečo zbierame

Ochrana životného prostredia
Zozbieranému oblečeniu a textilným výrobkom dávame druhú šancu na ich vrátenie do obehu.

Pomoc ľuďom v núdzi
Okrem finančnej pomoci putuje pretriedená časť vyzbieraného oblečenia, ktorú je možné opätovne zúžitkovať po jej vyčistení ľuďom v núdzi prostredníctvom našich charitatívnych partnerov.

PRIECHOD V DÁVNÝCH ČASOCH III

Kde sa podeli dávni obyvatelia našej obce ...

V predchádzajúcich častiach nášho rozprávania o tom, čo bolo pred stredovekým osídlením našej obce a jej okolia, sme spomenuli niekoľko pravekých kultúr /lengyelska kultúra, lužická kultúra/ a ranohistorických etníc /Kelti, Germáni/.

Najintenzívnejšie a najdlhšie osídlenie chotára obce je jednoznačne doložené do mladšej a neskorej doby bronzovej. /cca 1250 až 700 pred n. l./ V tom čase /a ešte dlhšie/ tu sídlil ľud lužických popolnicových polí. Tento životaschopný ľud záveru doby bronzovej dokázal prežiť v horských polohách stredného Slovenska /niekde/ až do príchodu Kelto, niekedy v 3. – 2. storočí pred n. l. Dôkazy o prítomnosti „lužičanov“ sú rozpoznateľné na výšinných lokalitách Hrádok nad Balážami a Priechod – Kopec. Sídlišká tejto kultúry máme doložené v Priechode „Na klincoch“, pod kopcom „Podčudina“ či nad polohou „Prdel“. Náznaky osídlenia jestvujú aj na „Igo-ve“ a „Za vlčkom“, kde sa pravdepodobne spracovávala aj meď a bronzovina.

Ľud lužickej kultúry pochovával výlučne žiarovo, to znamená, že svojich mŕtvych spaľoval a pozostatky po kremácii ukladal do takzvaných popolníc. Na území dnešného Slovenska, Poľska, Čiech, Ukrajiny či Nemecka poznáme rozsiahle pohrebiská aj s niekoľkými tisíckami hrobov. Objaviť pozostatky

po „našich“ starých Priechod'anoch, je aj naša snaha a veľká túžba. V okolí Banskej Bystrice až po Brezno na Horehroní máme len niekoľko solitérnych hrobov z tohto obdobia. Sú to naozaj len ojedinelé nálezy, z ktorých sú niektoré stratené a neoverené. Najbližší ojedinelý hrob sa našiel v 50-tych rokoch v starej Sásovej a po druhej svetovej vojne tiež jeden v obci Moštenica. Staršie informácie udávajú aj pohrebisko v S. Ľupči a v Dubovej. No archeologický materiál z nich nepoznáme. Ostáva teda veľkou záhadou, aj keď už určité indície máme, kde by sa mohol nachádzať „cintorín“ našich starých „Priechod'anov“.

Žiadne hroby ani z doby železnej a rímskej

Podobný problém máme aj s identifikáciou miesta posledného odpočinku pri nasledujúcom etniku či kultúre, ktorá je s „lužičanmi“ aj geneticky prepojená. Kelti, ktorých stopy sme v našej oblasti stredného Hrona zachytili, sem prišli niekedy na prelome 3. a 2. storočia pred n. l. Tu na niektorých miestach ešte stále prežívali zvyšky starého osídlenia lužickej kultúry ešte z doby bronzovej. Spoločne tak vytvorili púchovskú kultúru, ktorá prevzala nové techniky a aj výtvarné spracovanie, napríklad keramiky. V okolí Priechodu máme prvé stopy po ich prejave niekedy z 2. storočia pred n. l. /Hrádok nad Balážami/. Potom sídlisko priamo v obci na dolnom konci „Na Puste“ a samozrejme na malom hrádku v Kamennej. Osídlenie na Kamenej zaniklo pravdepodo-

dobne niekedy na konci doby železnej, no možné je, že zvyšky obyvateľstva prežívali v okolí ešte do doby rímskej. Nálezy keramiky a žarnova na mletie obilia zústia doliny potoka Ľupčica by mohli byť spojené práve so zvyškami púchovskej kultúry. Osídlenie však pokračovalo ďalej. Nastáva nová epocha. O zápis do našich dejín sa mocne hlási nová ríša. Začína doba rímska. O tomto období, o poklade mincí a striebra a o mnohom inom v nasledujúcej časti.

Oznam: Výlet na Hrádok

ŽIVOT S FSK PRIECHOĎAN...

To, že ľudové tradície a folklór samotný je niečo, čo je každému blízke, sa ukázalo aj tento rok počas folklórnej sezóny, ktorá sa mohla pýšiť bohatou návštevnosťou zo strany milovníkov folklóru. FSK Priechoďan odštartovala folklórnu sezónu naplno už v júni, keď sa 24. 6. 2023 zúčastnila 57. ročníka Horehronských dní spevu a tanca v Helpe v programe „Tri dni a tri noci“, v ktorom boli prezentované rôzne svadobné zvyky a medzi nimi aj naše tradičné Nosenie rúcha. Ten istý program bol zahrnutý aj v programe „Moje korene“ na 56. ročníku Folklórnych slávností pod Poľanou v Detve, na ktorých sme sa zúčastnili 9. 7. 2023.

Čoraz viac neviest sa na svojej svadbe chce so svojou slobodou rozlúčiť tradičným spôsobom, preto sme boli súčasťou niekoľkých čepčení neviest a vyprevadili sme ich na ceste do manželstva. Veľmi nás teší, že medzi nimi boli aj naše Priechoďanky Monika Strečková a Monika Sabová, teraz už Slobodníkové, ktoré sme sprevádzali počas ich svadobného dňa.

Naši členovia Linda a Marek Mesíkovci reprezentovali naše zvyky a tradície v ďalekom Anglicku v slovenskej škole Slovak School Warwick, kde usporiadali Folklórne dielne a tanečný workshop s FSK Priechoďan pre deti Slovákov žijúcich v zahraničí. Ďakujeme im za krásnu reprezentáciu.

OFK 1950 PRIECHOD

V polovici augusta začali novú futbalovú sezónu v VI. lige skupine C naši muži. Po odohratí siedmich kôl im patrí 5. priečka. Na domácom ihrisku sú stopercentní, keď postupne zdolali Bacúch 2:0, Tatran Čierny Balog 3:0, RSC Hamsik Academy Banská Bystrica o. z. 1:0 a Spartak Hriňová 4:0. Na ihriskách súperov sa im však toľko nedarilo. Prehrali v Krupine 0:2, v Jakube 1:4 a v Šalkovej 0:4. Najbližší majstrovský zápas odohrajú v nedeľu 1. 10. 2023 na domácom ihrisku o 15:30 hod. proti Selciam.

Dňa 14. októbra 2023 (sobota) Jozef Stankoviansky organizuje výlet na kultúrnu pamiatku Hrádok nad Balážami. Odborný výklad o tajomnej histórii tejto archeologickej lokality vám sprostredkuje organizátor. Na akcii si môžete zakúpiť aj reedíciu publikácie o Hrádku (8,- EUR) a súčasťou akcie bude aj odovzdanie pamätnej tabule k 90. výročiu objavenia najväčšieho pokladu rímskych mincí na Horehroní.

Odchod na Baláže bude autobusovou linkou o 12:40. Stretnutie na Balážoch pred OcÚ o 13:00. V prípade nepriaznivého počasia sa akcia presunie o týždeň. J. Stankoviansky

Príchodom augusta nás čakali už naše tradičné Folklórne slávnosti Čô sa staô v tom Priechode, ktoré sa uskutočnili 6. 8. 2023 pri príležitosti 55-teho výročia založenia FSK Priechoďan. To, že počasie neovplyvníme, sa ukázalo v plnej miere, avšak videli sme aj to, že lásku k folklóru máme v sebe zakorenenú, a preto aj v improvizovaných podmienkach po páde pódia a upršanom počasí sme mohli zorganizovať podujatie. Ďakujeme všetkým Vám, ktorí ste prišli a svojou náladou vytvorili neuveriteľnú atmosféru. Osobitná vďaka patrí všetkým priateľom, ktorí s nami všetko prežívali, pomáhali, pracovali bez prestávky a hlavne podporovali. Veríme, že o rok sa za lepšieho počasia stretneme znova na 23. ročníku folklórneho popoludnia.

Folklórnu letnú sezónu sme zakončili na podujatí Očovská folklórna hruda 12. 8. 2023 v programe „Z maľovanej truhlice“, v ktorom sme sa predstavili naším programovým číslom Večer na dedine. V Očovej sme sa cítili veľmi príjemne a užili sme si aj krásny večerný program.

Aj napriek tomu, že prichádza jeseň a pomaly odkladáme kroje do kufrov, kde počkajú na ďalšiu folklórnu sezónu, ešte predtým sa poveseľme na obecnom podujatí Na Michala v Priechode. Veríme, že sa tam s Vami, priateľmi, stretneme, pospievame a užijeme si záver nášho letného folklórneho putovania.

Vaša FSK Priechoďan

Veľmi sa tešíme, že k družstvu prípraviek kategórie U11, ktoré už stabilne hráva v okresnej súťaži tejto vekovej kategórie od novej sezóny pribudlo aj družstvo žiakov kategórie U13.

Obe mládežnícke družstvá pravidelne trénujú dvakrát do týždňa pod vedením trénera Matúša Vajdu.

Prípravky U11 odohrajú najbližšie turnaj na domácom ihrisku v sobotu 30. 9. od 11:30 hod. U13-tka taktiež najbližší zápas odohrá v Priechode, a to v piatok 29. 9. o 16:00 hod. proti Sásovej.

SUSEDIA K SUSEDOM:**Buďme voči sebe ohľaduplní**

Hovorí sa, že dobrí susedia sú si niekedy bližší ako vlastná rodina. Naopak, nepríjemní susedia dokážu do nášho života vnieť nervozitu, nepohodlie a často aj konflikty.

Každý rok pribudne v našej obci niekoľko nových domov, pristahuje sa sem mnoho nových občanov, čo zároveň znamená i množstvo nových susedov. Ak chceme, aby sa nám tu žilo príjemne, základom je dbať na dobré medzil'udské, a teda aj medzisusedské vzťahy.

Dôležitá je tolerancia, rešpektovanie slobody a potrieb iných.

Pri nadväzovaní susedských vzťahov je dobré pravidelne komunikovať a dohodnúť sa na základných pravidlách spolunažívania, ktoré by mal potom každý rešpektovať a dodržiavať.

Ak sa medzi susedmi dohodneme, že nedeľa bude dňom pokoja, bez vrčiacich kosačiek alebo hrmtajúcich miešačiek, motorových píl a podobne, bolo by fajn to rešpektovať.

Ak suseda odvedľa suší vonku prádlo, nie je vhodné páliť v záhrade lístie (čo je aj v rozpore so zákonom).

Ak majú vedľa malé deti alebo tam bývajú starí a chorí občania, asi nie je vhodné, aby sme neskoro do noci žúrovali na dvore a púšťali nahlas hudbu. Jedným slovom povedané, aby sme dodržiavali nočný kl'ud.

Na všetkom sa dá vždy slušne dohodnúť. Stačí sa len so susedmi porozprávať, opýtať sa na ich názor, byť k sebe milí a ústretoví. Takéto správanie sa vám potom vráti späť.

S pomocou nasledovných bodov si budujme a zachovávejme dobré medzil'udské a medzi-susedské vzťahy:

Komunikácia a otvorenosť:

Udržiavajte otvorenú a zdravú komunikáciu. Buďte ochotní a schopní vypočuť si ich obavy a názory a vyjadrite aj tie svoje. Riešenie problémov prostredníctvom rozumného dialógu a vyhýbanie sa konfliktom môže pomôcť udržať dobré vzťahy.

Záujem o ostatných:

Preukazujte záujem o svojich susedov a ich potreby. Prejavte ochotu pomáhať im v prípade potreby a budujte si vzájomnú dôveru. Malé prejavy láskavosti, ako napríklad pozdrav, milá pozornosť alebo ochota pomôcť, môžu výrazne pomôcť pri budovaní priateľských vzťahov.

Dodržiavanie pravidiel a susedských dohôd:

Je dôležité dodržiavať pravidlá a dohody, ktoré platia medzi susedmi. Rešpektujte súkromie svojich susedov a nezasahujte do ich osobných priestorov bez ich súhlasu.

Riešenie konfliktov konštruktívnym spôsobom:

Konflikty medzi susedmi sa prirodzene môžu vyskytnúť, a je dôležité ich riešiť konštruktívnym spôsobom. Ak sa ocitnete v konflikte, snažte sa vyhýbať agresívnej komunikácii a namietaniu. Skôr hľadajte kompromisné riešenia a spoločne pracujte na nájdení vhodného riešenia, ktoré uspokojí obidve strany.

Bezpečnosť a ohľaduplnosť:

Buďte ohľaduplní voči bezpečnosti svojich susedov. Dodržiavajte pravidlá týkajúce sa parkovania na hlavnej ceste, miestnych komunikáciách, na chodníkoch. Nevyužívajte verejné priestranstvá (pri obecnom úrade, pri kostole, pri Jednote, Pri Pastierňi) na dlhodobé parkovanie svojich vozidiel, ak tieto miesta nie sú na to určené

OBCNÝ ÚRAD PRIECHOD v spolupráci s FSK PRIECHOĎAN
Vás pozýva

Na Michala v Priechoďe
sobota 7.10. 2023
pri kaplnke sv. Michala v Priechoďe

PROGRAM:
14:30-15:00
ODOVZDÁVANIE PUTOVNEJ VARECHY
15:00-16:00
VYSTÚPENIE FSK PRIECHOĎAN
16:30
K-DANCE (DUO ALYA A LUTZA)
17:00-22:00
GALAXY BB

O občerstvenie bude postarané.